

СУ „Св. Климент Охридски”
Факултет по журналистика и масова комуникация

Становище

За дисертационен труд за присъждане
на образователна и научна степен доктор

Автор: Иван Михалев

Тема: „Качествена журналистика в епохата на интернет: иновации в бизнес модела на качествения вестник”

Становище от: проф. дсн Петранка Филева

Дисертационният труд на Иван Михалев е по значима и актуална тема и има както теоретични, така и полезни за практиката приноси. Тя е свързана с важния проблем за опазването на качествената журналистика, нужна ни за изграждането и поддържането на демократичното общество. Проблемът е повод за горещи дискусии както в научните кръгове, така и в засегнатите публични структури. Той стана още по-актуален заради икономическата криза, засегнала най-силно медийния стопански сектор, както и заради нахлуването на интернет в живота на потребителите и избирателите.

В българската комуникационна наука дискусията за качеството на журналистиката е по-често ориентирана към констатирането на факти и тенденции, отколкото към системен анализ на взаимовръзките в социално-икономическата среда. По-значимите изследвания, свързани с качеството на журналистиката, са в областта на медийната етика. Не са много и

задълбочените научни изследвания, свързани с промените в медийното потребление в условията на интернет. Това открива интересно поле за изследвания, в което именно навлиза Иван Михалев в първа глава на дисертационния си труд.

В нея той очертава най-напред полето на дискусията за качеството на журналистиката и представя теоретичното натрупване в тази сфера. Представени са тезите и идеите на голям брой български и чужди автори, полезни за анализ от три основни гледни точки – от гледна точка на функциите на журналистиката, от гледна точка на нормата и механизмите за регулация и накрая, от гледна точка на потребителите (аудиторията). Логично е авторът да постави акцент върху промените в очакванията на аудиторията, защото основната му задача в дисертационния труд е да стигне до защита на теза, свързана с нуждата от бързи промени и иновации в бизнес модела на качествените всекидневници. Успешно е въведена една от теоретичните основи в дисертационния труд – теорията за употреба удовлетворение – така както тя е възродена днес в множество научни трудове, стъпващи върху интересни емпирични проучвания. Мога да определя като значителен принос към българската наука и третия раздел в тази глава, посветен на доверието в медиите като константа за качествената журналистика. Полезно за всеки, който работи в тази сфера, е реферирането на най-значимата в света литература по доверието като фактор за снижаване на комплексността на социалните системи.

Относително нова и малко разработена у нас е и концепцията за бизнес модела като част от стратегическия мениджмънт в медийните предприятия. В дисертацията се използва широко разпространено в икономическата литература разбиране за бизнес модела като сбор от три елемента: предлагана полза, архитектура (на производство и разпространение), модел на финансиране. Във втора глава на дисертационния си труд Иван Михалев разглежда аналитично и с помощта

на много аргументи и факти всеки от тези три елемента. Особено внимание е отделено на възможностите да се добавя стойност и да се предлага повече полза, което пряко е свързано с характеристиките на качеството на журналистиката. Така и във втората част на дисертационния труд авторът допълва системния си анализ за качеството на журналистиката, този път повече от гледна точка на производителите и доставчиците на медийно съдържание, т.е. на медийните организации. Структурата на бизнес модела му дава възможност да разсъждава и за възможните иновации, способни да създават сравнителни преимущества и да обогатят възможностите за финансиране.

Конкретните идеи за иновации в трите елемента на бизнесмодела са представени много подробно в третата глава на дисертационния труд. Много от фактите и аргументите са широко обсъждани през последните години заради интереса към интернет и заради бързото адаптиране на водещите организации в света към онлайн издаването, но в дисертационния труд те са организирани в силен, логичен, убедителен текст, където и уменията на автора да пише добре и да анализира убедително, силно се открояват.

Иновативен и приносен е анализът в четвъртата глава на работата на Иван Михалев, в която той представя оригиналното си емпирично проучване, осъществено по метода на дълбочинните интервюта. Ново и приложимо в други изследвания е допитването до така наречените „просветени читатели”, т.е. хора, които имат професионален интерес към медийното съдържание на качествената преса и могат да дадат както оценки, така и да споделят идеите си за иновации. Така благодарение на собствения си анализ и мненията на допитаните представители на медийния бизнес и на професионалните читатели, Иван Михалев предлага добре структуриран и лесно обозрим от практиците интегриран бизнес модел на качествения вестник в епохата на интернет, който отразява

направените до момента иновации и посочва възможните промени в бъдеще.

Уверено изказвам мнението си, че дисертационният труд, представен за защита, отговаря на всички изисквания за задълбочено научно изследване, базирано на анализа и синтезирането на богат сбор от научни източници и на конкретно, отлично изпълнено от него емпирично проучване. Това ми дава основание да препоръчам убедено присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Иван Михалев.

София, 12.09.2011

Подпис:

Проф. дсн Петранка Филева